

Bijlage I. Wet- en regelgeving

Onderstaand staat een samenvatting van de wet- en regelgeving voor dieren, waar de gemeente mee te maken kan krijgen. Dit overzicht is bedoeld ter informatie in relatie tot de nota.

Landelijke wet- en regelgeving

Wet dieren

De Wet dieren is de belangrijkste wet met betrekking tot gehouden dieren (onder andere gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren).

Deze wet gaat uit van de intrinsieke waarde van dieren. Dat houdt in dat dieren met respect behandeld moeten worden en dat dieren niet nodeloos in hun welzijn mogen worden benadeeld. Dierenwelzijn gaat over de kwaliteit van het leven zoals dat door het dier wordt ervaren.

In artikel 1.4 van de Wet dieren is een algemene zorgplicht opgenomen. Uit de Memorie van Toelichting ten aanzien van dat artikel komt de specifieke verantwoordelijkheid naar voren van de mens voor de door hem gedomesticeerde dieren. De zorgplicht voor dieren geldt voor eenieder. Eenieder dient het welzijn, de gezondheid, de eigenheid en de integriteit van het dier in acht te nemen. In de wet wordt aangegeven dat dit artikel op een nader te bepalen tijdstip in werking treedt. Dat houdt in dat het artikel nu nog geen juridische geldig heeft. In de praktijk wordt veelvuldig aan de zorgplicht gerefereerd.

In artikel 2.1. van de Wet dieren wordt dierenmishandeling verboden. In het artikel wordt aangegeven dat het verboden is om zonder redelijk doel bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen. Ook dient eenieder aan een hulpbehoevend dier de nodige zorg te verlenen.

Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) op basis van de Wet dieren zijn:

- Besluit houders van Dieren: in dit besluit staan algemene regels voor onder andere het houden van zowel gezelschapsdieren als landbouwdieren, het doden van dieren, dierenmishandeling en circussen en andere optredens met dieren;
- Besluit diergeneeskundigen: in dit besluit staan onder andere regels over lichamelijke ingrepen die zijn toegestaan bij dieren.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is de belangrijkste wet voor de instandhouding van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, het behoud van de vogelstand en de bescherming van bedreigde diersoorten in hun natuurlijke leefomgeving. Verschillende bepalingen uit deze wet zijn het gevolg van afspraken op internationaal niveau zoals de Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora (CITES) het verdrag dat de internationale handel in bedreigde diersoorten reguleert en indien nodig verbiedt.

De Wet natuurbescherming (Wnb) stelt onder meer regels over:

- de bescherming van soorten, in overeenstemming met de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn;
- schadebestrijding, overlastbestrijding en faunabeheer;
- de jacht op dieren;
- de zorgplicht voor eenieder (artikel 1.11, eerste lid, Wnb), voor in het wild levende dieren en planten.

Burgerlijk Wetboek

Artikel 5:8, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek (BW) gaat over de gemeentelijke dierenopvang.

De burgemeester heeft op grond van dit artikel een wettelijke plicht om een gevonden dier (een zwerfdier), met een vermeende eigenaar, gedurende 14 dagen voor de eigenaar te bewaren. Na deze periode is de burgemeester bevoegd om het dier, zo mogelijk tegen betaling van een koopprijs en anders om niet, aan een derde in eigendom over te dragen. Bij de uitleg van genoemd artikel gaat de

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ervan uit dat het begrip “dier” alleen ziet op gedomesticeerde dieren en dat (ver)wilde(rde) dieren hier niet onder vallen. ¹

Algemene wet bestuursrecht

Deze wet regelt de opvang van dieren (door de gemeente, maximaal 13 weken) als dieren gedwongen moeten worden opgevangen (bijvoorbeeld bij huisuitzettingen, detenties of vanwege gezondheidsrisico's).

Wet Veiligheidsregio's

Volgens artikel 2 van de Wet Veiligheidsregio's is het college van burgemeester en wethouders belast met organiseren van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De burgemeester heeft het opperbevel over de brandweer. Volgens artikel 3, eerste lid, onderdeel b van de Wet Veiligheidsrisico's moet de brandweer bij haar taken zorgen voor de veiligheid van mens én dier.

Wet publieke gezondheid

De gemeente heeft een wettelijke plicht om plaagdieren die een bedreiging voor de volksgezondheid en -veiligheid vormen, (preventief) te weren en in ernstige gevallen te bestrijden

Provinciale wet- en regelgeving

Provinciale Ruimtelijke Verordening en andere verordeningen

In de Provinciale Ruimtelijke Verordening worden onder meer regels gesteld voor het landelijk gebied en de groene ruimte.

Daarnaast voert de provincie verordeningen uit met betrekking tot Faunabeheer, beheer en schadebestrijding en met betrekking tot de jacht op dieren.

Uitvoering Wet natuurbescherming

De provincie is op grond van de Wnb bevoegd om ontheffingen en vrijstellingen onder voorwaarden te verlenen van verboden gedragingen in de wet. Ook kan zij vrijstellingen en ontheffingen verlenen in verband met faunabeheer aan bijvoorbeeld jachthouders en terreinbeheerders.

Gemeentelijke wet- en regeling

Ruimtelijke ordening/omgevingsrecht

Via de ruimtelijke ordening/omgevingsrecht regelt de gemeente de inrichting van de gemeente; belangrijk voor dit onderwerp is dan de vergunningverlening voor bijvoorbeeld uitbreidingen of het bouwen van stallen, of bijvoorbeeld de bouw van een dierenasiel. Ook bij ruimtelijke ingrepen zal de gemeente moeten toetsen of er mogelijk nadelige consequenties voor beschermde inheemse diersoorten zijn.

Algemene plaatselijke verordening

De Algemene plaatselijke verordening (Apv) is een belangrijke verordening in Alkmaar. Dat wordt niet alleen bepaald door de relatief grote omvang en het grote aantal verschillende onderwerpen, die erin worden geregeld maar ook door het belang van die onderwerpen voor onder andere de openbare orde, de openbare veiligheid in de gemeente, de volksgezondheid, de bescherming van het milieu, het woon- en leefklimaat, het toezicht op de voor publiek toegankelijke gebouwen, het gebruik van de openbare buitenruimte en de leefomgeving in het algemeen.

Daarbij kan gedacht worden aan regelgeving met betrekking tot evenementen, loslopende en gevaarlijke honden.

¹ Brief VNG d.d. 12 juni 2003.

Evenementen

Voor evenementen dient op grond van artikel 2:15 van de Apv een vergunning aangevraagd te worden, tenzij het een bepaalde categorie evenementen betreft.

Voor een evenement met dieren dient ook een vergunning aangevraagd te worden. De weigeringsgronden voor een vergunning zijn onder andere de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid en de bescherming van het milieu. Er staat geen weigeringsgrond in de Apv voor dierenwelzijn. Omdat in de Wet dieren het dierenwelzijn "uitputtend" is geregeld, heeft de gemeente daarom geen mogelijkheid om dierenwelzijn als weigeringsgrond in haar Apv op te nemen.

Honden (aanlijnplicht en losloop- en verbodsgebieden)

In artikel 2:49 van de Apv wordt aangegeven dat een hond binnen de bebouwde kom op de weg aangeliend dient te zijn. Ook zijn kinderspeelplaatsen, zandbakken of speelweide of andere door het college aangewezen plaatsen verboden voor honden.

Op grond van artikel 2:49 Apv kan het college van burgemeester en wethouders een aanwijzingsbesluit vaststellen waarin wordt aangegeven waar honden mogen loslopen en waar het verboden is voor honden.

Gevaarlijke honden

De gemeente Alkmaar heeft artikel 2.51 Gevaarlijke honden opgenomen in haar Apv. Bij hinderlijk of gevaarlijk gedrag van een hond kan de burgemeester de eigenaar of houder van de hond een aanlijngebod of een aanlijn en een muilkorf gebod opleggen. De hond dient te zijn voorzien van een microchip.

De burgemeester heeft ook de bevoegdheid tot ingrijpen bij een gevaarlijke hond als aantasting van de openbare orde en veiligheid plaatsvindt (artikel 172 Gemeentewet).

In het Wetboek van Strafrecht (WvSr) zijn ook regels gesteld voor gevaarlijke honden. Als je in het bezit bent van een gevaarlijke hond dien je te zorgen dat deze geen mensen aanvalt en schade veroorzaakt (artikel 425 WvSr). Als dat wel gebeurt, kan de hond in beslag worden genomen door het Openbaar Ministerie of de politie (artikel 94 Wetboek van Strafvordering (WvS)).